

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
21/2707 -

Dato
19.05.2021

Svar på skriftlig spørsmål nummer 2162 fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Jeg viser til brev av 9. mai 2021 fra Stortingets presidentskap med vedlagt spørsmål fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik til skriftlig besvarelse:

«Hvor mange tollere i aktiv tjeneste var det hhv. i 2013, 2017, 2019 og 2020, hvordan fordeler de seg i aldersgruppene 20-24 år, 25-29 år, 30-34 år og videre opp til 65+, hvor mange har sluttet årlig de siste årene, hvor mange forventer man å ha behov for i årene som kommer og hvor mange vil bli ferdigutdannet årlig de nærmeste årene?»

Svar:

Spørsmålet legger til grunn begrepet «tollere i aktiv tjeneste». Dette er et begrep som verken Tolletaten eller Finansdepartementet benytter. For å kunne besvare spørsmålet, må jeg derfor først avgrense hva jeg mener er naturlig at kommer inn under begrepet. «Tollere i aktiv tjeneste» må sees i sammenheng med Tolletatens samfunnsoppdrag - som er «å sikre etterlevelse av lover og regler for grensekryssende vareførsel». Etatens ansatte kan grovt sett deles inn i to hovedkategorier: De ansatte som utøver samfunnsoppdraget direkte gjennom vareførsel, grensekontroll og etterretning - og ansatte som leverer viktige og helt nødvendige støttefunksjoner, som administrasjon, virksomhetsstyring, IT, kommunikasjon og juridiske utredninger. I svaret er det lagt til grunn at samtlige som utøver samfunnsoppdraget direkte telles som «tollere i aktiv tjeneste».

I tillegg til avklaring av begrepet «tollere i aktiv tjeneste», må tallene leses i lys av flere organisatoriske endringer i etaten. I forbindelse med overføringen av avgiftsforvaltningen fra Tolletaten til Skatteetaten, ble over 300 ansatte overført fra Toll- og avgiftsetaten (nå Tolletaten) til Skatteetaten 1. januar 2016. I oktober 2019 gjennomførte Tolletaten en organisasjonsendring, som innebar omlegging fra regioner til nasjonale fagdivisjoner. Før 2019 var enkelte funksjoner – såkalte fagavdelinger innenfor kontroll og etterretning – plassert i direktoratet. Flere av disse funksjonene er i ny divisjonsorganisering flyttet ut av direktoratet, og lagt til henholdsvis Vareførselsdivisjonen og Grensekontrolldivisjonen, som har egne hovedkontorer i Bergen og Moss. I beregningene er disse ansatte telt som «tollere i aktiv tjeneste» både før og etter omorganiseringen, slik at det er konsistens i tallene over tid.

Med dette som utgangspunkt fremkommer antall «tollere i aktiv tjeneste» av følgende tabell – siste kolonne er prosentandelen av totalt antall ansatte de respektive år:

Alder År	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+	Sum	Andel tollere i aktiv tjeneste
2013	43	146	194	168	167	249	188	168	90	16	1 429	72,4 %
2017	46	147	161	177	133	164	205	165	109	17	1 324	80,4 %
2019	13	105	153	159	138	123	202	149	133	16	1 191	77,9 %
2020	23	86	141	176	150	131	194	172	143	14	1 230	80,4 %

Til spørsmålet om hvor mange som har sluttet de siste årene, har det på grunn av knapp tid ikke vært mulig å isolere gruppen «tollere i aktiv tjeneste» blant alle som har sluttet i etaten. Imidlertid er tallene for avgang, start og årlig turnover for Tolletaten som helhet følgende:

År	Startet	Sluttet	Turnover - %
2013	121	95	5,0
2014	60	89	3,1
2015	127	88	4,6
2016*	115	397	5,9
2017	47	77	2,8
2018	41	69	2,5
2019	49	124	3,1
2020	80	78	5,0

*Overført over 300 ansatte til Skatteetaten.

Generelt gjelder at turnover for «tollere i aktiv tjeneste» antas å være lavere enn for andre ansatte, siden mange av dem har en profesjonsutdannelse («Tollskolen») som er direkte knyttet til etatens samfunnsoppdrag.

Prognose for rekrutteringsbehov «tollere i aktiv tjeneste»:

År	2021	2022	2023	2024	2025
Rekrutteringsbehov	57	48	50	54	55

Til spørsmålet om hvor mange som vil bli utdannet de kommende årene, legger jeg til grunn at spørsmålsstiller sikter til etatsutdannelsen (egen utdanning i tollfag). Det er her svært viktig å understreke at denne utdannelsen ikke er den eneste rekrutteringsbasen for «tollere i aktiv tjeneste». Kompetansebehovet innen vareførsel, grensekontroll og etterretning er sammensatt, og dekkes både ved rekruttering gjennom denne utdannelsen og andre relevante utdannelser.

Fra og med studieåret 2021/2022 blir etatsutdannelsen lagt om fra en toårig utdanning i Tolletaten til et treårig bachelorstudium ved Universitetet i Stavanger, og første kull tas opp i år. Ferdigutdannede fra egen etatsutdanning er forventet å bli følgende med nåværende planlagte opptak. Antallet studieplasser kan endres årlig.

År	2021	2022*	2023	2024**	2025***
Utdannede	0	30	0	35	35

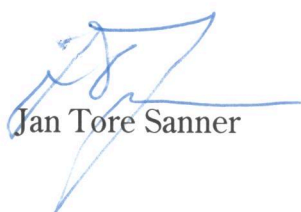
*Interimkull etter gammel modell

**Kan justeres (økes) inntil medio juni 2021

***Kan justeres (økes) inntil medio juni 2022

Avslutningsvis er det grunn til å påpeke at Tolletatens samfunnsoppdrag påvirkes av endringer og prosesser i samfunnet, som for eksempel globalisering, digitalisering, teknologisk utvikling og endringer innenfor transport og kommunikasjon. Dette medfører også at etatens arbeidsmetoder, aktiviteter, tjenester, prioriteringer og kompetansebehov endres over tid. Her kan for eksempel nevnes senere års oppbygging av et etterretningsmiljø, utvikling av digitale fortollingsløsninger og etablering av ANPR (Skiltgjenkjenningskameraer). I praksis innebærer dette at Tolletaten i dag må rekruttere fra flere utdanningsgrupper enn tidligere som «tollere i aktiv tjeneste» for å dekke kompetansebehovet som er nødvendig for å utføre etatens samfunnsoppdrag.

Med hilsen

Jan Tore Sanner